Chương 4 TRUY VẤN DỮ LIỆU SQL

Mục tiêu

- Sau khi học xong chương này, SV có thể:
 - Nêu định nghĩa và trình bày các nhóm lệnh SQL.
 - Nắm vững cú pháp và viết được các lệnh để truy vấn và thao tác dữ liệu.
 - Tạo, cập nhật và xóa view.

Nội dung chi tiết

- Giới thiệu ngôn ngữ SQL
- Câu truy vấn Select
- Câu truy vấn Insert
- Câu truy vấn Update
- Câu truy vấn Delete
- Câu truy vấn Con
- Tạo, cập nhật và xóa View
- Bài tập ứng dụng

Giới thiệu ngôn ngữ SQL

- SQL (Structured Query Language) là ngôn ngữ truy vấn có cấu trúc.
- SQL cho phép định nghĩa, truy vấn, thao tác và điều khiển dữ liệu.
- Đa số các Hệ quản trị CSDL hiện nay sử dụng SQL (Microsoft SQL Server, Microsoft Access, Oracle, MySQL, ...)

Giới thiệu ngôn ngữ SQL

- SQL được chia thành 4 nhóm:
 - Nhóm định nghĩa dữ liệu (DDL: Data Definition Language): gồm các lệnh tạo, thay đổi các bảng dữ liệu (create, drop, alter, ...)
 - Nhóm truy vấn dữ liệu (DQL: Data Query Language): gồm các lệnh truy vấn lựa chọn (select) để lấy thông tin nhưng không làm thay đổi dữ liệu trong các bảng.
 - Nhóm thao tác dữ liệu (DML: Data Manipulation Language): gồm các lệnh làm thay đổi dữ liệu lưu trong các bảng (insert, delete, update,...)
 - Nhóm điều khiển dữ liệu (DCL: Data Control Language): gồm các lệnh quản lý quyền truy nhập vào dữ liệu và các bảng (grant, revoke, ...)

Cú pháp câu lệnh SELECT:

SELECT [DISTINCT] Column(s)

FROM TableName, Views

[WHERE Conditions]

[GROUP BY Row(s)]

[HAVING Conditions]

[ORDER BY Column(s) [asc|desc]]

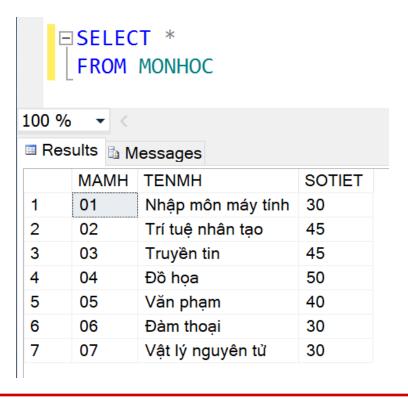
- Các mệnh đề trong cặp dấu [] không bắt buộc
- DISTINCT có thể là: Distinct: trả về các bản ghi không trùng lặp nhau hoặc Top: trả về n (hay %) bản ghi tìm thấy từ trên xuống.
- Mệnh đề WHERE cho phép truy vấn lựa chọn theo hàng
- Mệnh đề GROUP BY cho phép nhóm dữ liệu theo hàng
- Mệnh đề HAVING cho phép truy vấn lựa chọn theo nhóm
- Mệnh đề ORDER BY cho phép sắp xếp dữ liệu theo cột

Truy vấn lựa chọn tất cả các hàng và cột:

SELECT*

FROM TableName

VD: Hiển thị thông tin tất cả các môn học.

Truy vấn lựa chọn một số cột:

SELECT Column1, Column2 ... FROM TableName

VD: Hiển thị thông tin tất cả các môn học bao gồm: mã môn học và tên môn học.

FROM MONHOC					
100 %	▼ <				
■ Res	ults 🔓 M	lessages			
	MAMH	TENMH			
1	06	Đàm thoại			
2	04	Đồ họa			
3	01	Nhập môn máy tính			
4	02	Trí tuệ nhân tạo			
5	03	Truyền tin			
6	07	Vật lý nguyên tử			
7	05	Văn phạm			

Mệnh đề WHERE:

SELECT [DISTINCT] Column(s)

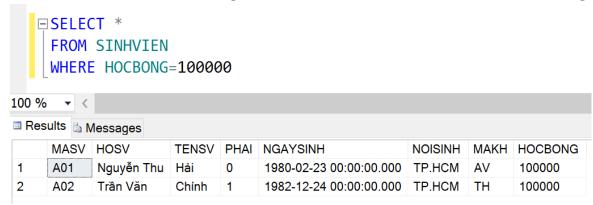
FROM TableName

WHERE Conditions

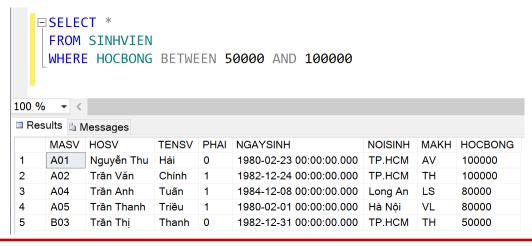
- Một số toán tử (Operator) thường sử dụng trong biểu thức Conditions:

=	So sánh bằng
<> hoặc !=	Khác
>	Lớn hơn
<	Nhỏ hơn
>=	Lớn hơn hoặc bằng
<=	Nhỏ hơn hoặc bằng
BETWEEN value1 AND value2	So sánh nằm trong khoảng value1 và value2
LIKE	So sánh chuỗi tương đối

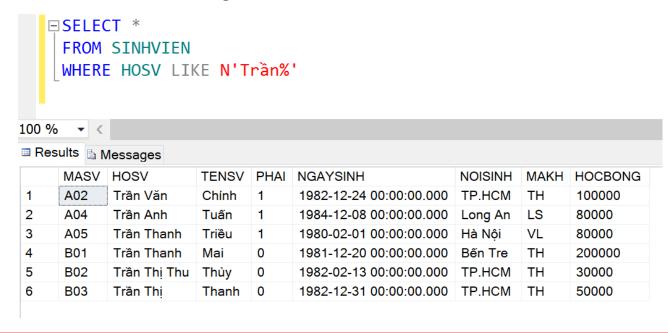
- Mệnh đề WHERE:
 - VD1: Hiển thị thông tin các sinh viên có học bổng là 100000.

 VD2: Hiển thị thông tin các sinh viên có học bổng từ 50000 đến 100000.

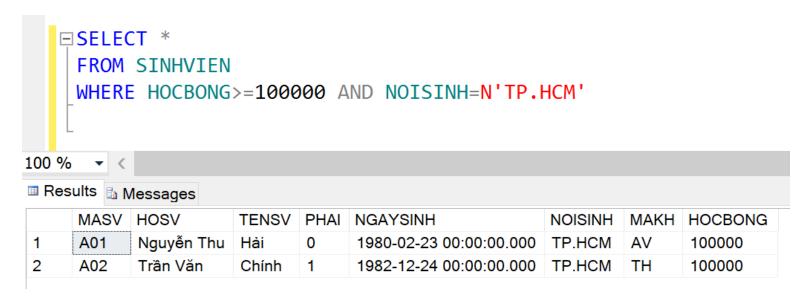

- Toán tử LIKE:
 - Cho phép so sánh một chuỗi với chuỗi khác (có chứa các ký tự đại diện).
 - Các ký tự đại diện (Wildcard) bao gồm:
 - % : đại diện 1 chuỗi các ký tự
 - _ (Gạch dưới): đại diện 1 ký tự
 - VD: Hiển thị thông tin các sinh viên họ Trần.

Toán tử logic:

- Các toán tử logic gồm: AND, OR và NOT.
- AND và OR được sử dụng để kết nối các điều kiện tìm kiếm trong mệnh đề WHERE.
- NOT phủ định kết quả tìm kiếm.
- VD: Hiển thị thông tin các sinh viên có học bổng từ 100000 trở lên và nơi sinh là TP.HCM.

Mệnh đề ORDER BY:

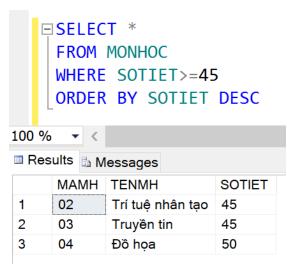
SELECT [DISTINCT] Column(s)

FROM TableName

[WHERE Conditions]

ORDER BY Column(s) [asc|desc]

- Cho phép sắp xếp kết quả truy vấn tăng dần (asc) hoặc giảm dần (desc) theo cột.
- VD: Hiển thị thông tin các môn học có số tiết từ 45 trở lên, sắp xếp giảm dần theo cột số tiết.

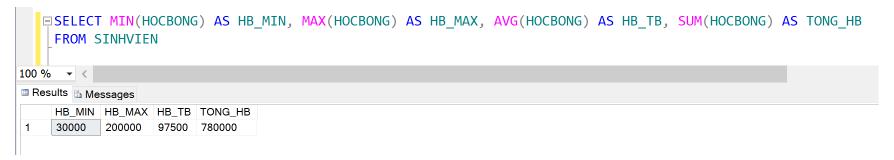

■ Mệnh đề GROUP BY:

SELECT [DISTINCT] Column(s)
FROM TableName, Views
[WHERE Conditions]
[GROUP BY Row(s)]
[ORDER BY Column(s) [asc|desc]]

- Cho phép nhóm dữ liệu theo hàng.
- Mệnh đề này phải có khi câu truy vấn có sử dụng hàm thống kê và có lấy thêm các cột không sử dụng hàm thống kê trên mệnh đề Select.
- Các Hàm thống kê:
 - Sum (Column): tính tổng giá trị tại cột Column
 - Count (Column / *): đém số dòng
 - Avg (Column): tìm giá trị trung bình cộng trong cột Column
 - Max (Column): tìm giá trị lớn nhất trong cột Column
 - Min (Column): tìm giá trị nhỏ nhất trong cột Column

- Mệnh đề GROUP BY:
 - VD1: Tìm học bổng nhỏ nhất, lớn nhất, học bổng trung bình và tổng học bổng của sinh viên

 VD2: Tìm học bổng nhỏ nhất, lớn nhất, học bổng trung bình và tổng học bổng của sinh viên từng khoa

Mệnh đề HĀVING:

SELECT [DISTINCT] Column(s)

FROM TableName, Views

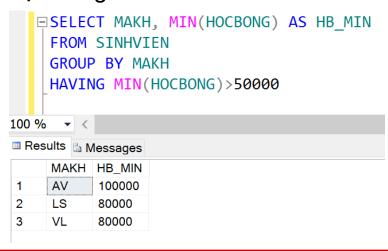
[WHERE Conditions]

[GROUP BY Row(s)]

[HAVING Conditions]

[ORDER BY Column(s) [asc|desc]]

- Được sử dụng làm điều kiện nhóm và phải kết hợp với GROUP BY.
- VD: Tìm học bổng nhỏ nhất của sinh viên từng khoa, với điều kiện học bổng nhỏ nhất trên 50000.

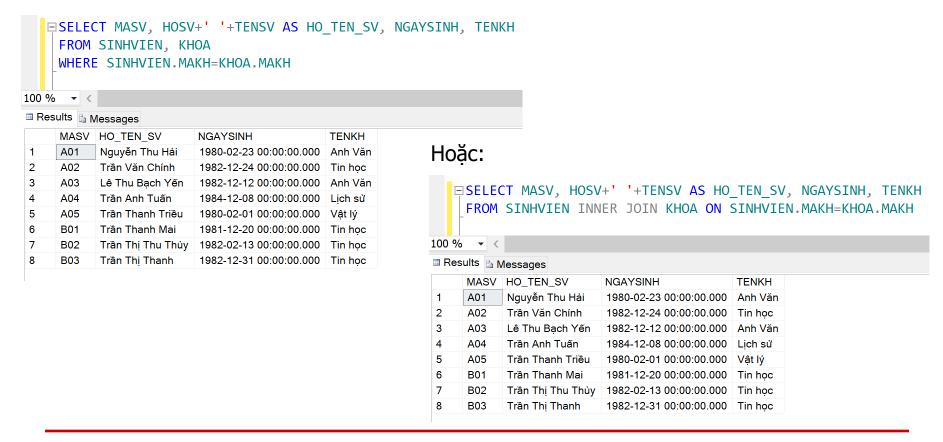

- Truy vấn dữ liệu từ nhiều bảng:
 - Khi truy vấn trên nhiều bảng, phải kết nối các bảng.
 - Có hai kiểu kết nối:
 - Kết nối trong: mệnh đề WHERE chỉ ra các trường khóa của các bảng cần kết nối phải như nhau hoặc dùng từ khóa (INNER) JOIN trong mệnh đề FROM.
 - Kết nối ngoài: sử dụng từ khóa LEFT/RIGHT/FULL JOIN trong mệnh đề FROM.

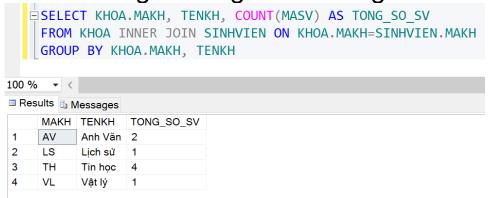
```
Bảng_ 1 inner join Bảng_2 on Bảng_1.Tên_cột = Bảng_2.Tên_cột
Bảng_ 1 left join Bảng_2 on Bảng_1.Tên_cột = Bảng_2.Tên_cột
Bảng_ 1 right join Bảng_2 on Bảng_1.Tên_cột = Bảng_2.Tên_cột
Bảng_ 1 full join Bảng_2 on Bảng_1.Tên_cột = Bảng_2.Tên_cột
```

- Truy vấn dữ liệu từ nhiều bảng:
 - Nếu hai bảng liên kết với nhau qua mệnh đề inner join thì kết quả trả về là những dòng của hai bảng có giá trị bằng nhau tại cột liên kết.
 - Nếu hai bảng liên kết với nhau qua mệnh đề left join (right join) thì kết quả trả về là những dòng của hai bảng có giá trị bằng nhau tại cột liên kết và các dòng của bảng bên trái (bên phải) có dữ liệu không bằng dữ liệu của cột liên kết trong bảng kia.
 - Nếu hai bảng liên kết với nhau qua mệnh đề full join thì kết quả trả về là những dòng của hai bảng có giá trị bằng nhau tại cột liên kết và các dòng dữ liệu của cả hai bảng không bằng nhau tại cột liên kết.

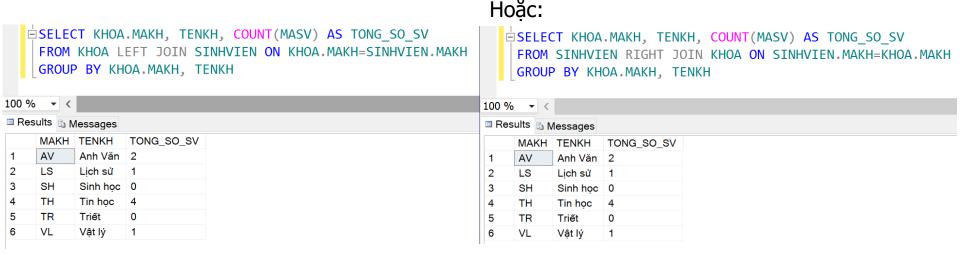
- Truy vấn dữ liệu từ nhiều bảng:
 - VD1: Hiển thị thông tin Mã SV, Họ và tên, Ngày sinh và Tên khoa tương ứng.

- Truy vấn dữ liệu từ nhiều bảng:
 - VD2: Thống kê tổng số SV từng khoa.

- VD3: Thống kê tổng số SV từng khoa, kể cả những khoa chưa có SV.

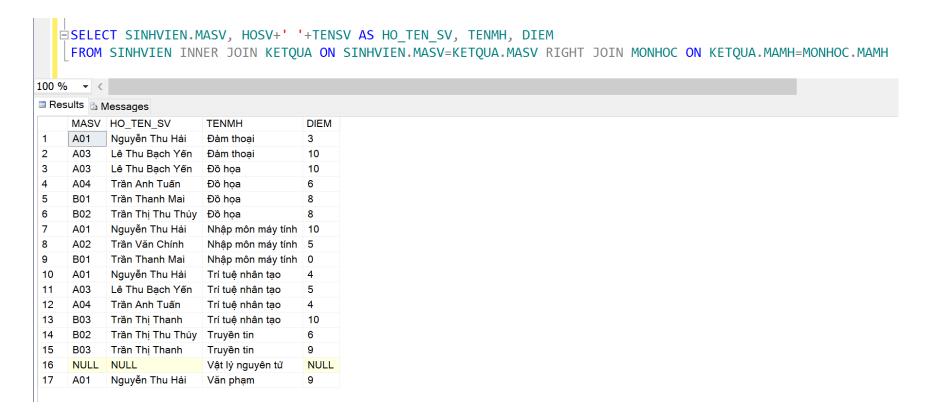

- Truy vấn dữ liệu từ nhiều bảng:
 - VD4: Hiển thị kết quả thi của các SV, kể cả các SV chưa thi môn nào.

ESELECT SINHVIEN.MASV, HOSV+' '+TENSV AS HO_TEN_SV, TENMH, DIEM
FROM SINHVIEN LEFT JOIN KETQUA ON SINHVIEN.MASV=KETQUA.MASV LEFT JOIN MONHOC ON KETQUA.MAMH=MONHOC.MAMH

100 %	Y <				
■ Results 🗓 Messages					
	MASV	HO_TEN_SV	TENMH	DIEM	
1	A01	Nguyễn Thu Hải	Nhập môn máy tính	10	
2	A01	Nguyễn Thu Hải	Trí tuệ nhân tạo	4	
3	A01	Nguyễn Thu Hải	Văn phạm	9	
4	A01	Nguyễn Thu Hải	Đàm thoại	3	
5	A02	Trần Văn Chính	Nhập môn máy tính	5	
6	A03	Lê Thu Bạch Yến	Trí tuệ nhân tạo	5	
7	A03	Lê Thu Bạch Yến	Đồ họa	10	
8	A03	Lê Thu Bạch Yến	Đàm thoại	10	
9	A04	Trần Anh Tuấn	Trí tuệ nhân tạo	4	
10	A04	Trần Anh Tuấn	Đồ họa	6	
11	A05	Trần Thanh Triều	NULL	NULL	
12	B01	Trần Thanh Mai	Nhập môn máy tính	0	
13	B01	Trần Thanh Mai	Đồ họa	8	
14	B02	Trần Thị Thu Thủy	Truyền tin	6	
15	B02	Trần Thị Thu Thủy	Đồ họa	8	
16	B03	Trần Thị Thanh	Trí tuệ nhân tạo	10	
17	B03	Trần Thị Thanh	Truyền tin	9	

- Truy vấn dữ liệu từ nhiều bảng:
 - VD5: Hiển thị kết quả thi của các SV, kể cả các môn học chưa có SV thi.

- Truy vấn dữ liệu từ nhiều bảng:
 - VD6: Hiển thị kết quả thi của các SV, kể cả các SV chưa thi môn nào và các môn học chưa có SV thi.

'SELECT SINHVIEN.MASV, HOSV+' '+TENSV AS HO_TEN_SV, TENMH, DIEM FROM SINHVIEN LEFT JOIN KETOUA ON SINHVIEN.MASV=KETOUA.MASV FULL JOIN MONHOC ON KETOUA.MAMH=MONHOC.MAMH 100 % ▼ < Results 🔓 Messages MASV HO TEN SV **TENMH** DIEM A01 Nguyễn Thu Hải Nhập môn máy tính 10 2 A01 Nguyễn Thu Hải Trí tuê nhân tao 4 3 Nguyễn Thu Hải 9 A01 Văn pham A01 Nguyễn Thu Hải Đàm thoai 5 A02 Trần Văn Chính 5 Nhập môn máy tính A03 Lê Thu Bach Yến Trí tuê nhân tao 7 A03 Lê Thu Bach Yến Đồ hoa 10 8 A03 Lê Thu Bach Yến Đàm thoai 10 A04 Trần Anh Tuấn Trí tuê nhân tao 10 A04 Trần Anh Tuấn Đồ hoa 11 A05 Trần Thanh Triều NULL NULL 12 B01 Trần Thanh Mai Nhập môn máy tính 13 B01 Trần Thanh Mai Đồ hoa 8 B02 14 Trần Thi Thu Thủy Truyền tin 15 B02 Trần Thi Thu Thủy Đồ hoa 8 16 B03 Trần Thi Thanh Trí tuê nhân tao 10 17 Trần Thi Thanh Truyền tin B03 NULL NULL Vât lý nguyên tử NULL

- Tạo bảng có cấu trúc và dữ liệu từ câu truy vấn:
- Cú pháp:

```
select [Tên_bảng.]Tên_cột [, ...] into Tên_bảng_mới from ...
```

 VD1: Tạo bảng có tên MONHOC_DELETE, gồm các thông tin sau: Mã môn, Tên môn, Số tiết

```
select * into MONHOC_DELETE from MONHOC
```

VD2: Xoá tất cả những môn học có số tiết dưới 30 trong bảng
 DeleteTable.

```
delete MONHOC_DELETE where SOTIET < 30
```

Câu truy vấn Insert

Insert 1 dòng dữ liệu vào bảng:

```
insert into Tên_bảng (Cột_1, Cột_2, ...)

values (Giá _tri_1, Giá_tri_2, ...)
```

- Có thể lược bỏ (Tên_cột_1, Tên_cột_2, ...) nếu nhập liệu đúng
 với thứ tự và cấu trúc các cột đã khai báo trong lúc tạo bảng.
 - VD1: insert into KHOA (TENKH, MAKH) values (N'Anh Văn', 'AV')
 - VD2: insert into KHOA values ('AV', N'Anh Văn')
 - VD3: insert into MONHOC values('01', N'Nhập môn máy tính', 30)
 - VD4: insert into SINHVIEN values ('A01', N'Nguyễn Thu', N'Hải', 0, '1980-02-23', N'TP.HCM', 'AV', 100000)

Câu truy vấn Insert

Insert nhiều dòng dữ liệu vào bảng:

```
insert into Tên_bảng_đích (Tên_cột_1, Tên_cột_2 [,...]) select Tên_bảng_nguồn.Tên_cột, Giá_trị, Biểu_thức, ... from ...
```

- VD: Thêm vào bảng kết quả gồm các thông tin sau:
 - Mã sinh viên: lấy tất cả những sinh viên của khoa Tin học
 - Mã môn học: 06
 - Điểm: 7

```
□insert into KETQUA(MASV, MAMH, DIEM)
select MASV, '06', 7
from SINHVIEN
where MAKH = 'TH'
```

Hoặc:

```
□insert into KETQUA
select MASV, '06', 7
from SINHVIEN
where MAKH = 'TH'
```

Câu truy vấn Update

Cập nhật dữ liệu bảng:

```
update Tên_bảng

set Tên_cột = giá_tri_hoặc_biểu_thức

[from ...]

[where điều_kiện_cập_nhật]
```

- VD1: Cập nhật số tiết của môn Văn phạm thành 45 tiết:

```
update MONHOC
| set SOTIET=45
| where TENMH=N'Văn phạm'
```

 VD2: Cộng thêm 5 điểm môn Trí Tuệ Nhân Tạo cho các sinh viên thuộc khoa Anh văn (điểm tối đa là 10 điểm):

```
□update KETQUA
```

```
set DIEM = case when DIEM + 5 > 10 then 10 else DIEM + 5 end from SINHVIEN inner join KETQUA on SINHVIEN.MASV=KETQUA.MASV inner join MONHOC on KETQUA.MAMH=MONHOC.MAMH where MAKH = 'AV' and TENMH = N'Trí tuê nhân tao'
```

Câu truy vấn Delete

Xóa dữ liệu bảng:

```
delete Tên_bảng
[from ...]
[where điều_kiện_xóa]
```

- VD1: Xóa tất cả các sinh viên không có học bổng:

```
delete SINHVIEN where HOCBONG = 0
```

VD2: Xóa kết quả thi của sinh viên khoa Anh Văn:

```
delete KETQUA

from SINHVIEN inner join KETQUA on SINHVIEN.MASV=KETQUA.MASV
where MAKH = 'AV'
```

Câu truy vấn Con

SubQuery:

- Là một truy vấn nằm trong một truy vấn khác, có kết quả trả về là điều kiện để so sánh, gán giá trị cho câu truy vấn khác.
- Chỉ trả về 1 cột dữ liệu. Có thể là:
 - 1 dòng: dùng các toán tử so sánh giá trị: =, <, >, <=, >=, <>
 - Nhiều dòng: dùng các toán tử so sánh tập hợp: in (nằm trong), not in (không nằm trong), >=ALL (lớn nhất).
- VD1: Tìm các SV chưa thi môn nào:

```
| select * | from SINHVIEN | where MASV not in (select MASV from KETQUA)
```

- VD2: Xóa môn học chưa có SV thi:

```
delete MONHOC where MAMH not in (select MAMH from KETQUA)
```

- View là một bảng ảo dựa trên tập kết quả của một câu lệnh SQL, chứa các hàng và các cột như một bảng thực, các trường trong View là các trường của một hoặc nhiều bảng trong database.
- Cú pháp tạo View:

CREATE VIEW view_name AS SELECT column1, column2, ... FROM table_name WHERE condition

Mỗi lần truy vấn một View, hệ thống sẽ sử dụng câu lệnh SQL của View để tạo lại dữ liệu, do đó dữ liệu của View luôn được cập nhật.

VD1: Tạo view hiển thị thông tin các SV khoa Tin Học

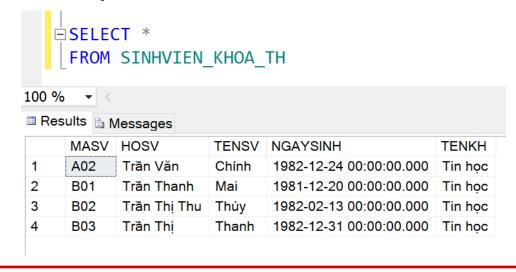
CREATE VIEW SINHVIEN_KHOA_TH AS

SELECT MASV, HOSV, TENSV, NGAYSINH, TENKH

FROM SINHVIEN INNER JOIN KHOA ON SINHVIEN.MAKH=KHOA.MAKH

WHERE SINHVIEN.MAKH = 'TH'

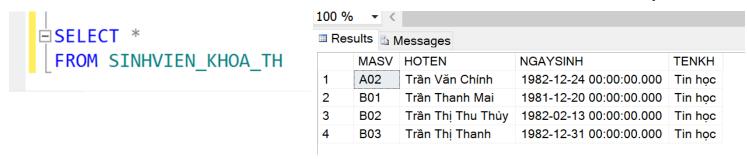
VD2: Hiển thị thông tin của View SINHVIEN_KHOA_TH vừa tạo ở trên:

Cú pháp cập nhật View đã có:

```
ALTER VIEW view_name AS
SELECT column1, column2, ...
FROM table_name
WHERE condition
```

- VD1: Cập nhật View SINHVIEN_KHOA_TH đã tạo ở trên: ALTER VIEW SINHVIEN_KHOA_TH AS SELECT MASV, HOSV+''+ TENSV AS HOTEN, NGAYSINH, TENKH FROM SINHVIEN INNER JOIN KHOA ON SINHVIEN.MAKH=KHOA.MAKH WHERE SINHVIEN.MAKH = 'TH'
- VD2: Hiển thị View SINHVIEN_KHOA_TH vừa cập nhật:

Cú pháp xóa View đã có:

DROP VIEW view_name

VD: Xóa View SINHVIEN_KHOA_TH:

DROP VIEW SINHVIEN_KHOA_TH

Bài tập ứng dụng

Cho cơ sở dữ liệu QuanLyNhanSu như sau:

NHANVIEN	HONV	TENLOT	TENNV	PHAI	LUONG	MANV	NGSINH	DIACHI	PHG
	Đinh	Lê	Tiên	Nam	4000	123456789	01/09/1965	Nguyễn Trãi, Q5	1
	Nguyễn	Thị	Loan	Nữ	2500	333445555	12/08/1955	Nguyễn Huệ, Q1	5
	Nguyễn	Lan	Anh	Nữ	4300	666884444	15/09/1962	Lê Lợi, Q1	5
	Trần	Thanh	Tâm	Nam	3800	453453453	31/07/1972	Trần Não, Q2	2

DEAN	TENDA	MADA	DDIEM_DA	PHG
	Sán phẩm X	1	Quy Nhơn	5
	Sản phẩm Y	2	Nha Trang	5
	Sản phẩmZ	3	ТР НСМ	5
	Tin học hoá	10	Bình Dương	4

PHONGBAN	PHG	TENPHG
	1	Nhân sự
	2	Kế hoạch
	3	Kinh doanh
	4	Marketing
	5	Kế toán

PHANCONG	MANV	MADA	SOGIO
	123456789	1	32.0
	123456789	2	8.0
	666884444	3	40.0
	453453453	1	20.0

Bài tập ứng dụng

- Tạo cơ sở dữ liệu trên và viết các câu truy vấn sau:
 - 1. Hiển thị tất cả thông tin của bảng NHANVIEN.
 - 2. Hiển thị thông tin của những nhân viên ở phòng số 5, sắp thứ tự theo tên nhân viên giảm dần.
 - 3. Hiển thị mã nhân viên, họ nhân viên, tên lót và tên nhân viên của những nhân viên ở phòng số 5 và có lương từ 3000 trở lên.
 - 4. Hiển thị mã nhân viên, tên nhân viên của những nhân viên có lương từ 3000 đến 5000.
 - Hiển thị thông tin của những nhân viên ở địa chỉ có tên đường là Nguyễn.
 - 6. Cho biết số lượng nhân viên.
 - 7. Cho biết số lượng nhân viên trong từng phòng ban.

Bài tập ứng dụng

- Tạo cơ sở dữ liệu trên và viết các câu truy vấn sau:
 - 9. Cho biết số lượng nhân viên trong từng phòng ban, chỉ hiển thị những phòng ban có từ 2 nhân viên trở lên.
 - 10. Hiển thị thông tin về mã nhân viên, tên nhân viên và tên phòng ban ở phòng kế toán.
 - 11. Thêm nhân viên mới với thông tin như sau: Lê, Ngọc, Yến, Nữ, 4500, 987654321, 07/11/2000, CMT8 Q3, 3.
 - 11. Sửa thông tin của nhân viên mới Lê Ngọc Yến là thuộc Phòng 4.
 - 12. Xóa các phòng ban không có nhân viên.
 - 13. Xóa các đề án chưa phân công nhân viên.
 - 14. Tạo view hiến thị thông tin các nhân viên phòng Kế toán, bao gồm:
 Mã nhân viên, Họ và tên, Phái, Lương và Tên phòng.

1. Ngôn ngữ SQL được chia thành 4 nhóm:

- a. Định nghĩa, truy vấn, thao tác và tạo khung nhìn.
- b. Định nghĩa, truy vấn, ràng buộc và điều khiển dữ liệu.
- c. Định nghĩa, truy vấn, cập nhật và điều khiển dữ liệu.
- d. Định nghĩa, truy vấn, ràng buộc và điều khiển dữ liệu.

- 2. Câu lệnh SQL nào cho phép chọn tất cả các cột dữ liệu trong bảng ROOMS?
 - a. Select [all] from ROOMS
 - b. Select all ROOMS
 - c. Select *.ROOMS
 - d. Select * from ROOMS

- 3. Làm thế nào để chọn tất cả các bản ghi từ bảng ROOMS với giá trị trong cột RoomName bắt đầu là 'a'?
 - a. Select * from ROOMS where RoomName like 'a%'
 - b. Select * from ROOMS where RoomName like '%a'
 - c. Select * from ROOMS where RoomName = '%a'
 - d. Select * from ROOMS where RoomName = 'a%'

- 4. Muốn chèn thêm bản ghi mới vào bảng ROOMS, ta phải gõ câu lệnh SQL nào?
 - a. Insert into ROOMS (RoomName, RoomID) values ('A100', 'Room 100')
 - b. Insert into ROOMS values ('A100', 'Room 100')
 - c. Insert ('A100', 'Room 100') into ROOMS
 - d. Insert values ('A100, 'Room 100') into ROOMS

- 5. Câu lệnh SQL nào chp phép sửa 'Room 1' thành 'VIP Room' trong cột RoomName của bảng ROOMS?
 - a. Alter ROOMS set RoomName = 'VIP Room' into RoomName = 'Room 1'
 - b. Modify ROOMS set RoomName = 'VIP Room' where RoomName = 'Room 1'
 - c. Update ROOMS set RoomName = 'VIP Room' into RoomName = 'Room 1'
 - d. Update ROOMS set RoomName = 'VIP Room' where RoomName = 'Room 1'